

ØSTRE LANDSRET DOM

afsagt den 8. september 2020

Sag BS-9922/2020-OLR
(18. afdeling)

A
(advokat Kristian Svith)

mod

Erstatningsnævnet
(advokat Henrik Nedergaard Thomsen)

og

Sag BS-9925/2020-OLR
(18. afdeling)

A
(advokat Kristian Svith)

mod

B
(advokat Troels Kock Nielsen, besk.)

Retten i Nykøbing Falster har den 26. februar 2020 afsagt dom i 1. instans (sag BS-5848/19-NYK og BS-23497/2019-NYK).

Landsdommerne Julie Arnth Jørgensen, Ulla Staal og Nina Fischer Rønde (kst.) har deltaget i ankesagernes afgørelse.

Landsretten har behandlet sagerne på skriftligt grundlag, jf. retsplejelovens § 387.

Påstande

BS-9922/2020-OLR

Appellanten, advokat A, har som for byretten nedlagt følgende påstande:

1. Erstatningsnævnet skal anerkende, at Bs krav om godtgørelse for svie og smerte og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste ikke var forældet på tidspunktet for Erstatningsnævnets afgørelser den 8. november 2018.
2. Erstatningsnævnet skal anerkende, at Erstatningsnævnets afgørelser af 8. november 2018 om at afslå Bs krav om godtgørelse for svie og smerte og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er ugyldige.
3. Sagen hjemvises til fornyet behandling hos Erstatningsnævnet.

Indstævnte, Erstatningsnævnet, har principalt påstået sagen afvist, subsidiært stadfæstelse.

Advokat A har over for Erstatningsnævnets afvisningspåstand nedlagt påstand om frifindelse.

BS-9925/2020-OLR

Appellanten, advokat A, har som for byretten nedlagt påstand om frifindelse.

Indstævnte, B, har påstået dommen stadfæstet.

B har haft fri proces under anken, jf. retsplejelovens § 331, stk. 5.

Supplerende sagsfremstilling

Ved brev af 7. januar 2015 til Erstatningsnævnet fremsatte advokat A på vegne af B krav om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i 42 uger svarende til 147.729 kr. samt maksimal godtgørelse for svie og smerte, idet advokaten oplyste, at B fortsat var sygemeldt. I brevet anførte advokaten endvidere bl.a.:

”Jeg skal på vegne min klient tage forbehold for yderligere tabt arbejdsfortjeneste samt mén og tab af erhvervsevne, idet jeg kan oplyse, at dette for nuværende bliver behandlet ved Arbejdsskadestyrelsen.”

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

A har yderligere og præciserende anført, at Erstatningsnævnets afgørelser om afslag på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og yderligere godtgørelse for svie og smerte er begrundet med, at ansøgningerne herom er indgivet mere end 2 år efter, at **B** indså eller burde have indset eksistensen af sine krav, men Erstatningsnævnet har under retssagen ændret begrundelsen til, at **B** ikke inden 2 år har reageret på nævnets opfordring til at indsende dokumentation for sine krav. Nævnet er ikke berettiget til at foretage en sådan ændring, og rettens prøvelse af afgørelserne skal derfor angå de begrundelser, som er angivet heri. Offererstatningslovens § 13, stk. 3 skal fortolkes efter dens klare ordlyd og forarbejderne hertil, og bestemmelsens anvendelsesområde kan ikke ved udvidende fortolkning udstrækkes til også at omfatte ”dokumentationsanmodning”. Den fortolkning af § 13, stk. 3, som Erstatningsnævnet argumenterer for, forekommer uforståelig og urimelig, når der henses til, at fortolkningen ikke har støtte hverken i bestemmelsens ordlyd eller dens forarbejder, jf. Vestre Landsrets dom af 9. juli 2020 i sag nr. BS-5565/2019-VLR.

Erstatningsnævnet har heroverfor yderligere og præciserende anført, at **As** anbringende om, at nævnet under retssagen har ændret begrundelsen for sine afgørelser, er et nyt anbringende, som af denne grund ikke bør tages i betragtning, jf. retsplejelovens § 383. Der er i øvrigt ikke tale om en ny begrundelse, da nævnet i sine afgørelser har anført, at kravene om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og yderligere godtgørelse for svie og smerte er afslået som følge af en overskridelse af fristen i offererstatningslovens § 13, stk. 3. Nævnet har under retssagen anført, at fristreglen i offererstatningslovens § 13, stk. 3, også finder anvendelse på nævnets dokumentationsanmodninger, og der er således alene tale om to sider af samme sag. Vestre Landsrets dom af 9. juli 2020 i sag nr. BS-5565/2019-VLR er den 6. august 2020 anket til Højesteret.

B har yderligere anført, at de faktiske forhold i denne sag er væsentligt forskellige fra omstændighederne i Vestre Landsrets dom af 9. juli 2020 i sag nr. BS-5565/2019-VLR, og denne dom er derfor ikke relevant for nærværende sag.

Retsgrundlag

Af dagældende lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 1209 af 18. november 2014 (offererstatningsloven), fremgår
bl.a.:

”§ 13. Nævnet kan ikke behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år
efter, at lovovertrædelsen er begået, medmindre der foreligger særlige
grunde.

Stk. 2. Hvis der i sagen er afsagt dom, regnes fristen i stk. 1, fra dommen
var endelig. Hvis politiet har efterforsket sagen, uden at der efterfølgende
er rejst straffesag, regnes fristen fra tidspunktet for politiets afgørelse om
indstilling af efterforskningen.

Stk. 3. Nævnet kan ikke behandle en ansøgning, hvis nævnet tidligere
har behandlet erstatningskrav fra samme ansøger vedrørende samme lo-
vovertrædelse og det nye krav fremsættes, mere end 2 år efter at ansøge-
ren indså eller burde indse eksistensen af dette krav, medmindre der fore-
ligger særlige grunde.

§ 14. ...

Stk. 3. Efterkommer ansøgeren ikke inden en fastsat frist en opfordring
fra nævnet om at medvirke til sagens oplysning, kan sagen afgøres på det i
øvrigt foreliggende grundlag.”

Offererstatningsordenen blev indført ved lov nr. 277 af 26. maj 1976 om erstatning
fra staten til ofre for forbrydelser. Af lovforslagets bemærkninger (L nr. 144 af
15. januar 1976) fremgår, at lovforslaget bygger på betænkning nr. 751/1975 om
erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. Betænkningen indeholder et lo-
vudkast med bemærkninger, hvoraf fremgår bl.a.:

”Kapitel VII Bemærkninger til lovudkastets enkelte bestemmelser

...

Til § 13

Udvalget har anset det for hensigtsmæssigt at fastsætte en tidsfrist, inden
hvilken ansøgning i almindelighed skal være indgivet, for at nævnet kan
undgå at behandle alt for gamle krav. Fristen bør ikke være så kort, at ska-
delidte nødsages til at indgive ansøgning, før det er afklaret, om han har
mulighed for at få erstatning fra anden side. Udvalget har derfor anset en
frist på 2 år for rimelig. Fristen kan fraviges af nævnet, hvis der foreligger
særlige grunde. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis skadelidte først får
kendskab til forbrydelsen eller til, at den er begået af en af de personer,
der er omfattet af § 3, længere tid efter at forbrydelsen blev begået.

...

Til § 14

...

Stk. 3 tilsigter at undgå, at behandlingen i nævnet trækker ud på grund af ansøgerens forhold. Medvirker han ikke til sagens oplysning, skønt han er opfordret hertil, kan nævnet afgøre sagen på det foreliggende grundlag."

Ved lov nr. 412 af 9. maj 2011 om ændring af bl.a. lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (*udvidelse af fristen for politianmeldelse ved erstatning fra staten til ofre for forbrydelser m.v.*) blev i § 13 indsat dagældende stk. 2 og 3. Af lovforslagets bemærkninger (L nr. 134 af 9. februar 2011) fremgår bl.a.:

"Almindelige bemærkninger

...

1. Indledning

...

Med henblik på at gøre reglerne på området mere gennemsigtige for ofrene indeholder lovforslaget desuden præciseringer af enkelte bestemmelser i offererstatningsloven, således at bestemmelsens ordlyd kommer til at svare til Erstatningsnævnets praksis.

Lovforslaget gennemfører dermed de anbefalinger, der fremgår af den rapport, som Arbejdsgruppen om en styrket indsats over for ofre for forbrydelser har afgivet i december 2010.

...

4. Offererstatningsloven

...

4.3. Forældelse

...

4.3.2. Arbejdsgruppens overvejelser

Arbejdsgruppen har overvejet hensigtsmæssigheden af offererstatningslovens forældelsesregler. Arbejdsgruppen finder det rimeligt, at der er forældelsesregler på området, således at nævnet ikke skal behandle alt for gamle sager.

...

Da arbejdsgruppen således ikke har grundlag for entydigt at konkludere, at det ville være til ofrenes fordel, hvis man overgik til de almindelige forældelsesregler, kan arbejdsgruppen ikke anbefale dette.

Arbejdsgruppen har imidlertid noteret sig, at ordlyden af offererstatningslovens § 13 siger, at forældelsesfristen på 2 år regnes fra det tidspunkt, hvor lovovertrædelsen blev begået, mens Erstatningsnævnet efter fast praksis regner fristen fra endelig dom eller det tidspunkt, hvor efterforskningen blev afsluttet.

Arbejdsgruppen finder, at nævnets praksis, der er til ofrenes fordel, bør bibeholdes, men finder det særdeles uhensigtsmæssigt, at der er diskrepans mellem lovens ordlyd og nævnets praksis.

Arbejdsgruppen har endvidere noteret sig Erstatningsnævnets praksis, hvorefter principperne i offererstatningslovens § 13 tilsvarende gør sig gældende, hvor der – i tilknytning til en tidligere indgivet erstatningsansøgning – fremsættes en ny ansøgning vedrørende samme lovovertrædelse, hvorved der rejses nye erstatningskrav eller gøres nye anbringender gældende, som ansøger kunne og burde have fremsat over for nævnet på et væsentligt tidligere tidspunkt. Nævnets praksis har støtte i forarbejderne til offererstatningsloven, bestemmelsens formål samt de hensyn, der taler imod, at nævnet behandler alt for gamle krav, der fremsættes i tilknytning til en tidligere indgivet erstatningsansøgning.

Også i disse tilfælde vanskeliggør en meget sen ansøgning vurderingen af sagen, herunder f.eks. mulighederne for at indhente relevant dokumentation for det fremsatte erstatningskrav. Hertil kommer, at det kan være tiltagende uklart, om der er den fornødne årsagssammenhæng mellem ansøgers skader og lovovertrædelsen.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at nævnets praksis bør lovfæstes.

4.3.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig med arbejdsgruppen i, at der ikke er grundlag for at ændre forældelsesfristerne i offererstatningsloven, og at Erstatningsnævnets praksis med hensyn hertil bør bibeholdes. Ministeriet er ligeledes enig med arbejdsgruppen i, at der bør skabes overensstemmelse mellem lovens ordlyd og nævnets praksis.

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

...

Til nr. 3 (offererstatningslovens § 13)

...

Efter Erstatningsnævnets praksis gør principperne i offererstatningslovens § 13 sig tilsvarende gældende, hvor der – i tilknytning til en tidligere indgivet erstatningsansøgning – fremsættes en ny ansøgning vedrørende samme lovovertrædelse, hvorved der rejses nye erstatningskrav eller gøres nye anbringender gældende, som ansøger kunne og burde have fremsat over for nævnet på et væsentligt tidligere tidspunkt.

Det foreslås, at også nævnets praksis på dette område, som har støtte i bl.a. forarbejderne til offererstatningsloven og bestemmelsens formål, lovfæstes, jf. den foreslåede bestemmelse i offererstatningslovens § 13, stk. 3. Bestemmelsen indebærer, at nævnet ikke kan behandle en ansøgning, hvis nævnet tidligere har behandlet erstatningskrav fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse, medmindre der foreligger særlige grunde.”

Ved lov nr. 486 af 30. april 2019 om ændring af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser (*Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i Erstatningsnævnet m.v.*) og fik § 13, stk. 3, sin nuværende affattelse:

”§ 13. ...

Stk. 3. Hvis nævnet har truffet endelig afgørelse om erstatning eller godtgørelse, kan nævnet ikke behandle yderligere krav fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse, hvis det nye krav fremsættes mere end 2 år efter, at nævnet har truffet endelig afgørelse. Hvis ansøgeren først senere indså eller burde indse eksistensen af det nye krav, regnes fristen i 1. pkt. fra dette tidspunkt. Hvis nævnet anmoder om dokumentation for et fremsat krav, og dokumentation ikke er fremsendt senest 2 år efter nævnets endelige afgørelse, kan nævnet ikke behandle kravet. 1.-3. pkt. kan fraviges, hvis der foreligger særlige grunde.”

Af lovforslagets bemærkninger (L nr. 172 af 27. februar 2019) fremgår bl.a.:

”Almindelige bemærkninger

1. Indledning

...

Sagsbehandlingstiden i Erstatningsnævnet har over en længere periode været meget utilfredsstillende. Det er efter Justitsministeriets opfattelse helt afgørende for et offer for en forbrydelse, at en sag om erstatning og/eller godtgørelse behandles hurtigt, så offeret kan komme videre med sit liv.

Justitsministeriet igangsatte derfor i foråret 2018 en analyse af offererstatningssager (analysen) med henblik på en markant nedbringelse af de lange sagsbehandlingstider på området. I analysen, der blev afsluttet i oktober 2018, peges der på en række anbefalinger til, hvordan sagsbehandlingstiderne kan nedbringes til gavn for ofrene.

Lovforslaget udmønter en række af anbefalingerne og indeholder desuden – i overensstemmelse med regeringens generelle fokus på ofre – forslag, der skal medvirke til at sikre en bedre retstilstand for ofre for forbrydelser.

...

2. Lovforslagets hovedpunkter

...

2.5. Frist for fremsættelse af yderligere krav om erstatning eller godtgørelse

2.5.1. Gældende ret

Efter offererstatningslovens § 13, stk. 1, kan Erstatningsnævnet ikke behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået, medmindre der foreligger særlige grunde. Det følger imidlertid af stk. 2, at hvis der i sagen er afsagt dom, regnes fristen fra det tidspunkt, hvor dommen er endelig. I sager, hvor politiet har efterforsket sagen, uden at der efterfølgende er rejst straffesag, regnes fristen fra tidspunktet for politiets afgørelse om indstilling af efterforskningen.

Det følger af stk. 3, at nævnet ikke kan behandle en ansøgning, hvis nævnet tidligere har behandlet erstatningskrav fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse, og det nye krav fremsættes mere end 2 år efter, at ansøgeren indså eller burde indse eksistensen af dette krav, medmindre der foreligger særlige grunde. Bestemmelsen finder anvendelse i de tilfælde, hvor ansøgeren på et tidligere tidspunkt og inden for 2 år efter lovovertrædelsen, endelig dom eller afsluttet efterforskning, jf. stk. 1 og 2, har søgt om erstatning eller godtgørelse og senere ansøger om yderligere erstatning eller godtgørelse i anledning af den samme lovovertrædelse. Hvis der er indgivet en ansøgning til Erstatningsnævnet i overensstemmelse med fristerne i § 13, stk. 1 og 2, begynder toårsfristen for eventuelle yderligere krav i sagen fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse således at løbe på det tidspunkt, hvor ansøgeren indså eller burde indse eksistensen af det nye krav, medmindre der foreligger særlige grunde. Det er dermed uden betydning, hvor lang tid der er gået siden lovovertrædelsen, endelig dom eller indstillet efterforskning. Efter nævnets faste praksis løber toårsfristen i stk. 3 dog tidligst fra det tidspunkt, hvor fristen efter § 13, stk. 1, jf. stk. 2, begynder at løbe, jf. Erstatningsnævnets Årsberetning for 2015.

Hvis en sag er under behandling hos Erstatningsnævnet i mere end 2 år, og ansøgeren – mens sagen verserer hos nævnet, men mere end 2 år efter indgivelse af ansøgningen – fremsætter et yderligere krav om erstatning eller godtgørelse, som ansøgeren indså eller burde have indset eksistensen af på tidspunktet for indgivelse af den første ansøgning, vil det nye krav blive afvist under henvisning til § 13, stk. 3.

Fristen i stk. 3 finder efter Erstatningsnævnets faste praksis endvidere anvendelse i de tilfælde, hvor nævnet anmoder om (yderligere) dokumentation for et fremsat krav. I de tilfælde, hvor der ikke er indsendt (tilstrækkelig) dokumentation for et fremsat krav, og nævnet derfor anmoder ansøgeren herom, skal dokumentationen således indsendes til nævnet inden for 2 år. Hvis ansøgeren ikke inden for fristen indsender den fornødne dokumentation, afviser nævnet at behandle kravet.

Toårsfristen gælder ikke, hvis der foreligger særlige grunde. Der kan efter nævnets praksis f.eks. være grundlag for at dispensere fra toårsfristen, hvis ansøgeren var mindreårig på det tidspunkt, hvor ansøgeren indså eller burde have indset eksistensen af det nye krav. Det kan ligeledes være tilfældet, hvis der f.eks. er tale om en tandskade, som dækkes af skoletandplejen, indtil ansøgeren fylder 18 år, og der derfor først herefter søges om erstatning fra Erstatningsnævnet.

Reglerne i stk. 2 og 3 blev indsat ved lov nr. 412 af 9. maj 2011, som bl.a. ændrer i offererstatningsloven, for at afspejle Erstatningsnævnets praksis, hvorefter den toårige frist blev regnet fra endelig dom eller det tidspunkt, hvor efterforskningen blev indstillet, jf. Folketingstidende 2010-11, tillæg A, L 134 som fremsat, side 21.

Lovændringen blev foretaget på baggrund af anbefalinger fremsat i en rapport afgivet af Arbejdsgruppen om en styrket indsats over for ofre for forbrydelser, der blev nedsat af Justitsministeriet i 2009. Ved indførelsen af

stk. 2 og 3 overvejede arbejdsgruppen hensigtsmæssigheden af offererstatningslovens forældelsesregler. Arbejdsgruppens udgangspunkt var, at det kunne være mere enkelt og overskueligt, hvis offererstatningslovens forældelsesregler fulgte de almindelige forældelsesregler. Arbejdsgruppen overvejede derfor, hvorvidt det ville forbedre ofrenes retsstilling, hvis man overgik fra offererstatningslovens forældelsesfrist på 2 år til den almindelige forældelsesfrist på 3 år efter forældelsesloven.

Arbejdsgruppen fandt imidlertid, at det var vanskeligt at konkludere, at en sådan ændring entydigt ville forbedre ofrenes retsstilling, da fristerne ikke nødvendigvis løber fra samme tidspunkt. Forældelsesfristen efter forældelsesloven regnes som udgangspunkt fra skadens indtræden, mens forældelsesfristen i offererstatningssager regnes fra endelig dom. I de tilfælde, hvor der er forløbet mere end ét år fra skadens indtræden til endelig dom, vil offererstatningslovens forældelsesregler således som udgangspunkt være mest fordelagtige for offeret. Da arbejdsgruppen dermed ikke havde grundlag for entydigt at konkludere, at det ville være til ofrenes fordel, hvis man overgik til de almindelige forældelsesregler, kunne arbejdsgruppen ikke anbefale det, jf. Folketingstidende 2010-11, tillæg A, L 134 som fremsat, side 21.

Det bemærkes, at de almindelige forældelsesregler ikke finder anvendelse parallelt med offererstatningslovens § 13, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, L 165 som fremsat, side 5597, og Højesterets dom af 19. oktober 2017 i sag 298/2016. Det indebærer, at de almindelige forældelsesfrister i forældelseslovens § 3, herunder den absolutte forældelsesfrist, og søgsmålsfristen i forældelseslovens § 21, stk. 2, ikke finder anvendelse i offererstatningssager.

2.5.2. Justitsministeriets overvejelser

Det er Justitsministeriets opfattelse, at formuleringen af offererstatningslovens § 13, stk. 3, og bemærkningerne hertil giver anledning til tvivl om bestemmelsens anvendelsesområde, ligesom der i praksis har været tvivl om, hvorvidt de almindelige forældelsesfrister finder anvendelse ved siden af de særlige frister i offererstatningsloven.

Samtidig kan det virke uforståeligt for et offer, at vedkommende afskæres fra at fremsætte yderligere krav om erstatning eller godtgørelse, så længe sagen verserer hos Erstatningsnævnet.

Justitsministeriet finder derfor, at der er behov for at nyaffatte bestemmelsen med henblik på at skabe en mere rimelig og klar retsstilling til gavn for ofrene. Ofre bør efter Justitsministeriets opfattelse frit kunne fremsætte deres krav om erstatning og godtgørelse vedrørende samme lovovertrædelse indtil 2 år efter, at nævnet har truffet endelig afgørelse i sagen. Hvis ansøgeren først efter nævnets afgørelse indså eller burde indse eksistensen af det nye krav, bør toårsfristen imidlertid først regnes fra dette tidspunkt. Fristen for at fremsætte yderligere krav vil således tidligst indtræde 2 år efter, at nævnet har truffet endelig afgørelse. Selv om det må forventes, at langt de fleste, der har et erstatnings- og/eller godtgørelseskrav, vil fremsætte det hurtigst muligt, og en sådan udvidelse af fristreglen derfor formentligt kun sjældent vil få en praktisk betydning, finder Justitsministeri-

et, at det er urimeligt at afskære et offer fra at gøre yderligere krav gældende, når den pågældende har en sag under behandling i nævnet.

Justitsministeriet finder ligeledes, at der bør gælde en toårsfrist i de tilfælde, hvor nævnet anmoder om (yderligere) dokumentation for et fremsat krav. I disse tilfælde skal dokumentationen således indsendes inden for 2 år efter, at nævnet har truffet endelig afgørelse.

En sådan nyaffattelse vil efter Justitsministeriets opfattelse skabe en passende balance mellem på den ene side hensynet til ofrene og på den anden side hensynet til, at der ikke over en lang periode henligger uafsluttede sager hos Erstatningsnævnet.

Det forudsættes, at nævnet fremover i sine afgørelser vil vejlede ansøgeren om, hvilke frister der gælder for fremsættelse af eventuelle yderligere krav om erstatning og godtgørelse vedrørende samme lovovertrædelse. Herudover forudsættes det, at nævnet i sin endelige afgørelse vil gøre ansøgeren opmærksom på de krav, hvor nævnet ikke har tilkendt erstatning eller godtgørelse som følge af manglende dokumentation, og hvor nævnets anmodning om (yderligere) dokumentation ikke er fulgt af ansøgeren. Nævnet bør i disse tilfælde oplyse, at nævnet kan behandle det/de pågældende krav, hvis ansøgeren inden for 2 år efter afgørelsen indsender dokumentation herfor.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 1, nr. 4, foreslås det at nyaffatte offererstatningslovens § 13, stk. 3, således at det fastslås, at hvis nævnet har truffet endelig afgørelse om erstatning eller godtgørelse, kan nævnet ikke behandle yderligere krav fra samme ansøger vedrørende den samme lovovertrædelse, hvis det nye krav fremsættes mere end 2 år efter, at nævnet har truffet endelig afgørelse. Hvis ansøgeren først senere indså eller burde indse eksistensen af det nye krav, regnes toårsfristen imidlertid først fra dette tidspunkt. Hvis ansøgeren, efter sagen er afsluttet hos nævnet, fremsætter yderligere krav i sagen, som udspringer af den samme lovovertrædelse, er det afgørende, om kravet er fremsat inden 2 år efter, at nævnet har truffet endelig afgørelse. Hvis ansøgeren først senere indså eller burde indse eksistensen af sit krav, er det afgørende, om kravet er fremsat inden for 2 år efter, at ansøgeren indså eller burde indse eksistensen heraf. Det er dermed uden betydning, hvor lang tid der er gået siden lovovertrædelsen, endelig dom eller afsluttet efterforskning. Det er ligeledes uden betydning, hvor lang tid der er gået siden fremsættelsen af det/de oprindelige krav.

Det fastslås endvidere, at hvis nævnet har anmodet om dokumentation for et fremsat krav, og dokumentation ikke er fremsendt senest 2 år efter nævnets endelige afgørelse, kan nævnet ikke behandle kravet. Toårsfristen kan fraviges, hvis der foreligger særlige grunde.

Ved endelig afgørelse forstås det tidspunkt, hvor Erstatningsnævnet har behandlet og truffet afgørelse om samtlige krav fremsat af ansøgeren vedrørende den samme lovovertrædelse, og hvor der således ikke længere verserer en sag hos nævnet.

Så længe sagen verserer ved Erstatningsnævnet, og der ikke er truffet endelig afgørelse for samtlige fremsatte krav vedrørende samme lovovertrædelse, vil ansøgeren således kunne fremsætte yderligere krav i sagen. Det gælder, uanset hvor lang tid sagen er under behandling. Derudover sikres det med nyaffattelsen, at fristen for fremsættelse af yderligere krav vedrørende samme lovovertrædelse tidligst indtræder 2 år efter nævnets endelige afgørelse.

Fristerne i den foreslåede § 13, stk. 3, kan fraviges, hvis der foreligger særlige grunde. Det foreslås, at nævnets praksis på området videreføres, således at der f.eks. kan være grundlag for at dispensere fra toårsfristen, hvis ansøgeren var mindreårig på det tidspunkt, hvor ansøgeren indså eller burde have indset eksistensen af det nye krav, eller der f.eks. er tale om en tandskade, som dækkes af skoletandplejen, indtil ansøgeren fylder 18 år, og der derfor først herefter søges om erstatning fra Erstatningsnævnet. Der vil – som hidtil – også i andre tilfælde kunne dispenseres fra toårsfristen, hvis nævnet efter en konkret vurdering finder, at der foreligger særlige grunde.

...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

...

Til nr. 4

Efter offererstatningslovens § 13, stk. 1, kan Erstatningsnævnet ikke behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået, medmindre der foreligger særlige grunde. Det følger imidlertid af stk. 2, at hvis der i sagen er afsagt dom, regnes fristen fra det tidspunkt, hvor dommen er endelig. Hvis politiet har efterforsket sagen, uden at der efterfølgende er rejst straffesag, regnes fristen fra tidspunktet for politiets afgørelse om indstilling af efterforskningen.

Det følger af stk. 3, at nævnet ikke kan behandle en ansøgning, hvis nævnet tidligere har behandlet erstatningskrav fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse, og det nye krav fremsættes mere end 2 år efter, at ansøgeren indså eller burde indse eksistensen af dette krav, medmindre der foreligger særlige grunde. Hvis der er indgivet en ansøgning til Erstatningsnævnet i overensstemmelse med fristerne i § 13, stk. 1 og 2, begynder toårsfristen for eventuelle yderligere krav i sagen fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse således at løbe på det tidspunkt, hvor ansøgeren indså eller burde indse eksistensen af det nye krav, medmindre der foreligger særlige grunde.

Med lovforslagets § 1, nr. 4, foreslås det at nyaffatte offererstatningslovens § 13, stk. 3, således at det fremgår, at hvis nævnet har truffet endelig afgørelse om erstatning eller godtgørelse, kan nævnet ikke behandle yderligere krav fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse, hvis det nye krav fremsættes mere end 2 år efter, at nævnet har truffet endelig afgørelse. Hvis ansøgeren først senere indså eller burde indse eksistensen af dette krav, regnes fristen i 1. pkt. fra dette tidspunkt. Hvis nævnet har anmodet om dokumentation for et fremsat krav, og dokumentation ikke er fremsendt senest 2 år efter nævnets endelige afgørelse, kan nævnet ikke behandle kravet. 1.-3. pkt. kan fraviges, hvis der foreligger særlige grunde.

Fristen i 1. pkt. regnes fra det tidspunkt, hvor nævnet har truffet endelig afgørelse om erstatning eller godtgørelse, og sagen dermed er afsluttet ved Erstatningsnævnet. Ved endelig afgørelse forstås det tidspunkt, hvor Erstatningsnævnet har behandlet og truffet afgørelse om samtlige krav fremsat af ansøgeren vedrørende den samme lovovertrædelse, og hvor der således ikke verserer en sag hos nævnet.

Hvis ansøgeren, efter sagen er afsluttet hos nævnet, fremsætter yderligere krav i sagen, som udspringer af den samme lovovertrædelse, kan nævnet således alene behandle kravet, hvis det fremsættes inden for 2 år efter, at nævnet har truffet endelig afgørelse. Hvis ansøgeren først senere indså eller burde indse eksistensen af kravet, er det afgørende dog, om kravet er fremsat inden for 2 år efter, at ansøgeren indså eller burde indse eksistensen heraf. Fristen for at fremsætte yderligere krav vil således tidligst være 2 år efter nævnets endelige afgørelse.

En ansøger vil dermed ikke fremover være afskåret fra at fremsætte yderligere krav i sagen, så længe sagen verserer ved Erstatningsnævnet, og der ikke er truffet endelig afgørelse for samtlige fremsatte krav. Det gælder, uanset hvor lang tid sagen er under behandling.

Toårsfristen finder endvidere anvendelse i de tilfælde, hvor nævnet anmoder om (yderligere) dokumentation for et fremsat krav. I disse tilfælde skal dokumentationen således indsendes inden for 2 år efter, at nævnet har truffet endelig afgørelse. I modsat fald træffer nævnet afgørelse på det foreliggende grundlag.

Det forudsættes, at nævnet i sin endelige afgørelse vil vejlede ansøgeren om, hvilke frister der gælder for fremsættelse af eventuelle yderligere krav om erstatning og godtgørelse vedrørende samme lovovertrædelse. Det forudsættes endvidere, at nævnet i sin endelige afgørelse vil gøre ansøgeren opmærksom på de krav, hvor nævnet ikke har tilkendt erstatning eller godtgørelse som følge af manglende dokumentation, og hvor nævnets anmodning om (yderligere) dokumentation ikke er imødekommet af ansøgeren. Nævnet forudsættes i disse tilfælde at oplyse ansøgeren om, at nævnet kan behandle det/de pågældende krav, hvis ansøgeren inden for 2 år efter afgørelsen indsender dokumentation herfor.

Toårsfristen kan fraviges, hvis der foreligger særlige grunde. Det gælder både i forhold til fremsættelse af yderligere krav og indsendelse af dokumentation for et fremsat krav. Der kan i overensstemmelse med nævnets gældende praksis være grundlag for at dispensere fra toårsfristen, hvis ansøgeren var mindreårig på det tidspunkt, hvor ansøgeren indså eller burde have indset eksistensen af det nye krav. Det kan ligeledes være tilfældet, hvis der f.eks. er tale om en tandskade, som dækkes af skoletandplejen indtil ansøgeren fylder 18 år, og der derfor først herefter søges om erstatning fra Erstatningsnævnet. Der kan herudover – som hidtil – også i andre tilfælde dispenseres fra toårsfristen, hvis nævnet efter en konkret vurdering finder, at der foreligger særlige grunde.

De almindelige forældelsesregler vil fortsat ikke finde anvendelse parallelt med offererstatningslovens § 13. Det indebærer, at de almindelige foræl-

delsesfrister i forældelseslovens § 3, herunder den absolutte forældelsesfrist, og søgsmålsfristen i forældelseslovens § 21, stk. 2, ikke finder anvendelse i offererstatningssager.”

Landsrettens begrundelse og resultat

Indledning

Sagen BS-9225/2020-OLR angår, om advokat A over for B er erstatningsansvarlig for, at Erstatningsnævnet ved afgørelser af 8. november 2018 afslog at behandle Bs ansøgninger om erstatning for tabt arbejdstjeneste og yderligere godtgørelse for svie og smerte under henvisning til dagældende offererstatningslovs § 13, stk. 3.

Sagen BS-9922/2020-OLR angår, om advokat A har en retlig interesse i at få prøvet Erstatningsnævnets afgørelser af 8. november 2018 og i givet fald om afgørelserne er gyldig.

BS-9922/2020-OLR

Nyt anbringende og retlig interesse

Advokat As anbringende om, at Erstatningsnævnet under retssagen har ændret begrundelserne for nævnets afgørelser af 8. november 2018, må anses for indeholdt i advokatens anbringender for byretten, og Erstatningsnævnets påstand om at bortse fra anbringendet som nyt anbringende, jf. retsplejelovens § 383, tages derfor ikke til følge.

Lovligheden af Erstatningsnævnets afgørelser af 8. november 2018 om afslag på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og yderligere godtgørelse for svie og smerte under henvisning til dagældende offererstatningslovs § 13, stk. 3, er afgørende for, om advokat A har pådraget sig et erstatningsansvar over for B. Advokat A har derfor en konkret, aktuel og væsentlig interesse i at få prøvet afgørelserne, hvorfor det tiltrædes, at byretten har taget advokat As påstand 2 under påkendelse.

Advokat As påstand 1 er et anbringende til støtte for påstand 2, og påstand 3 er uden selvstændigt sigte, da den er en naturlige følge, såfremt han får medhold i påstand 2. Landsretten afviser derfor advokat As påstand 1 og 3.

Erstatningsnævnets afgørelser af 8. november 2018

Efter dagældende offererstatningslovs § 13, stk. 3, kunne Erstatningsnævnet ikke behandle en ansøgning, hvis nævnet tidligere havde behandlet erstatningskrav fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse, og det nye krav blev fremsat mere end 2 år efter, at ansøgeren indså eller burde indse eksistensen af dette krav, medmindre der forelå særlige omstændigheder.

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 412 af 9. maj 2011 om ændring af bl.a. lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser og var efter ændringslovens forarbejder en lovfæstelse af nævnets praksis, hvorefter 2-årsfristen i lovens § 13, stk. 1 – ifølge hvilken nævnet ikke kan behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået, medmindre der foreligger særlige grunde – også fandt anvendelse, hvis der i tilknytning til en tidligere indgivet ansøgning blev fremsat en ny ansøgning vedrørende samme lovovertrædelse, som ansøgeren kunne og burde have fremsat over for nævnet på et væsentligt tidligere tidspunkt. Efter ændringslovens forarbejder havde den nævnte praksis støtte i bl.a. forarbejderne til offererstatningsloven, bestemmelsens formål og de hensyn, der taler imod, at nævnet behandler alt for gamle krav, der fremsættes i tilknytning til en tidligere indgivet ansøgning.

Ved lov nr. 486 af 30. april 2019 om ændring af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser blev § 13, stk. 3, nyaffattet for at skabe en mere rimelig og klar retsstilling til gavn for ofrene. Af bestemmelsens nyaffattelse fremgår herefter bl.a., at hvis nævnet anmoder om dokumentation for et fremsat krav, og dokumentationen ikke er fremsendt senest 2 år efter nævnets endelige afgørelse, kan nævnet ikke behandle kravet. Ifølge forarbejderne til nyaffattelsen var det nævnets faste praksis, at 2 års-fristen i dagældende § 13, stk. 3, også fandt anvendelse, når der ikke var indsendt (tilstrækkelig) dokumentation for et fremsat krav, og nævnet derfor havde anmodet ansøgeren herom.

Dommerne Julie Arnth Jørgensen og Ulla Staal udtaler herefter:

På denne baggrund tiltræder vi, at Erstatningsnævnets dagældende praksis om ikke at behandle et fremsat krav, såfremt nævnet havde anmodet om dokumentation herfor, men ikke modtaget denne inden 2 år, havde hjemmel i dagældende § 13, stk. 3.

Ved Erstatningsnævnets afgørelser af 19. februar 2015 blev B tilkendt en skønsmæssigt fastsat godtgørelse for svie og smerte svarende til 14 sygedage, idet nævnet samtidig anmodede om indsendelse af nærmere angiven dokumentation for kravene om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og yderligere godtgørelse for svie og smerte. Det er ubestridt, at B ikke reagerede på nævnets anmodning herom.

Vi tiltræder herefter, at det var i overensstemmelse med Erstatningsnævnets praksis, der havde hjemmel i dagældende § 13, stk. 3, at nævnet ved afgørelserne af 8. november 2018 afslog at behandle Bs ansøgning om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og yderligere godtgørelse for svie og smerte. Det ændrer ikke ved afgørelsernes gyldighed, at nævnet i afgørelserne – udover en henvisning til offererstatningslovens § 13, stk. 3 – angav, at afslagene skyldtes, at ansøgningerne var indgivet mere end 2 år efter, at B indså eller burde have indset eksistensen af sit krav. Afgørelserne var endvidere berettigede, da

der ikke forelå oplysninger om særlige omstændigheder, der kunne begrunde en fravigelse af 2-årsfristen. At nævnet i afgørelserne af 19. februar 2015 ikke vejledte om, at ansøgningerne om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og yderligere godtgørelse for svie og smerte ikke ville blive behandlet, såfremt den ubedte dokumentation ikke blev indsendt inden 2 år, var ikke fejl af en sådan karakter, at afgørelserne af 8. november 2018 må anses for ugyldige.

Vi stemmer derfor for at frifinde Erstatningsnævnet for advokat As påstand 2.

Dommer Nina Fischer Rønde udtaler:

Erstatningsnævnets dagældende praksis om ikke at behandle et krav, såfremt nævnet havde anmodet om dokumentation herfor, men ikke modtaget denne inden 2 år, krævede henset til konsekvenserne af denne praksis for de forurettede en klar lovhjemmel. Uanset det overordnede formål med offererstatningslovens dagældende § 13, stk. 3, finder jeg, at bestemmelsens ordlyd ikke indeholdt en sådan klar lovhjemmel. Der er således først med vedtagelsen af den nugældende offererstatningslovs § 13, stk. 3, 3. pkt., skabt hjemmel til at afslå at behandle krav, hvis nævnet anmoder om dokumentation for et krav, og dokumentation ikke er fremsendt senest 2 år efter nævnets endelige afgørelse.

Jeg finder derfor, at Erstatningsnævnets afgørelser af 8. november 2018 ikke havde hjemmel i offererstatningslovens dagældende § 13, stk. 3, og jeg stemmer derfor for at tage advokat As påstand 2 til følge.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Efter sagens udfald skal advokat A til Erstatningsnævnet betale sagsomkostninger for landsretten med 60.000 kr. til dækning af udgift til advokatbistand inkl. moms, hvorved tillige er henset til sagens værdi og forløb, herunder at sagen for landsretten er behandlet på skriftligt grundlag.

BS-9925/2020-OLR

Det må som ubestridt lægges til grund, at advokat A som beskikket bistandsadvokat for B er ansvarlig for, at B ikke inden 2 år efter afgørelserne af 19. februar 2015 til Erstatningsnævnet indsendte den dokumentation for ansøgningerne om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og yderligere godtgørelse for svie og smerte, som nævnet i afgørelserne havde anmodet om.

Herefter og efter udfaldet af BS-9922/2020-OLR tiltræder landsretten, at der gives B medhold i hans anerkendelsespåstand.

Landsretten stadfæster derfor byrettens afgørelse.

Efter sagens udfald skal advokat A til statskassen betale sagsomkostninger for landsretten med 60.000 kr. til dækning af udgift til advokatbistand inkl. moms, hvorved tillige er henset til sagens værdi og forløb, herunder at sagen for landsretten er behandlet på skriftligt grundlag.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes med den ændring, at advokat As påstand 1 og 3 over for Erstatningsnævnet afvises.

I sagsomkostninger for landsretten skal advokat A inden 14 dage betale 60.000 kr. til Erstatningsnævnet. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

I sagsomkostninger for landsretten skal advokat A inden 14 dage betale 60.000 kr. til statskassen. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.